

22 januari 2026

Forcing of niet-forcing ... that's the question ...

(ofwel hoe houd ik Maat aan de praat ?)

Bieden is iets wat je met z'n tweeën doet. Dan is het altijd lekker als je een aantal basisafspraken hebt. Zo'n set van basisafspraken heet dan een systeem. Toch kom het vaak voor – zeker op hoger niveau als er meer wordt tussengeboden – dat er zich situaties voordoen waarin het systeem niet meer helemaal voorziet. Dan is het prettig als je van elkaar een beetje weet wat de ander wel en niet doet.

Tegenwoordig is Two over One (2/1) populair. Het komt erop neer dat als je een 2-bod doet over maats 1-opening dat de situatie dan MF (Manche-forcing) is, ook wel GF genaamd (Game Forcing). Zo'n afspraak geeft een hoop rust; je hebt keuze uit meerdere biedingen want Maat gaat toch niet onder de manche stoppen.

Een voorbeeld is spel 9 van afgelopen donderdag:

Spel 9
N/OW

♠V543
♥B10942
♦98
♣83

♠B109
♥HV75
♦AV
♣HV109

♠H72
♥A
♦HB543
♣A765

♠A86
♥863
♦10762
♣B42

Noord past en Oost begint – voorzichtig – met 1♦ (voor hen die EHAA spelen (Every Hand An Adventure had dit ook een 1NT-opening kunnen, maar dat wil ik hier niet a priori propageren. Je kunt nu – na die 1♦ dus – 1♥ bieden, maar dat heeft als nadeel dat het daarna lastiger wordt om die sterke hand nog uit de verf te laten komen. Beter is het om te beginnen met 2♣. Daarmee vertel je dat jullie sws een manche gaan spelen (je weet nog niet welke) en in principe hoeft een ♥-fit nog niet van de baan te zijn (bijvoorbeeld 1♦ – 2♣ – 2♥ (5♦ en 4♥ en kort in ♣, hoeft geen reverse te zijn) óf 1♦ – 2♣ – 2♦ (kan nog steeds een 5-kaart zijn) – 2NT (vraagt en nog steeds GF) – 3♥ (nu heeft Oost een 5(+)-kaart ♦ én een vierkaart ♥ en een 2+♣). Het is an sich een goede afspraak om één kleur in de vuilnisbak te gooien en niet twee of drie. Dat betekent dat bv na 1♠ een 2♥-bod een vijfkaart belooft en 2♦ een ‘goede’ vijfkaart (je wilt immers niet dat je na een 2♦-bod op J9865 door Maat met ♦432 in 5♦ wordt geparkeerd) en dan blijft er voor de ♣-kleur niet veel meer over dan een vuilnisbakkenfunctie (een 2+ kaart en heel soms een singleton).

Een andere goede afspraak is dat de openaar alleen op drie-niveau biedt met overwaarde óf met elke vierkaart (4+) in Maats geboden kleur.

Het aanbevolen biedverloop op spel 9:

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
---	Pas	1♦	Pas
2♣	Pas	3♣	Pas
?			

Nu heeft West – omdat het paren (%) is, wel een probleempje. Moet het NT worden ? Of ? Maat heeft ofwel een driekaart met overwaarde ofwel een vierkaart, dus het kan niet veel kwaad om een voorstel te doen met 4♣. Als Maat daarop een cue geeft, gaan we waarschijnlijk ♣ spelen en als ie (4) NT biedt heeft ie een geen interesse in ♣, dus waarschijnlijk een driekaart (en overwaarde) en wordt het NT.

West	Noord	Oost	Zuid
---	Pas	1♦	Pas
2♣	Pas	3♣	Pas
4♣	Pas	4♦*	Pas
4♥*	Pas	4NT	Pas
5♠	Pas	... 6NT	Allen pas

Oost moet na 4♥* geen 4♠* bieden (dat zou Last Train zijn) maar gewoon 4NT (“alle”controles zijn binnen”). Na 5♠ (twee Key Cards plus troef Q) heeft Oost weer een probleem: 6♣ lijkt het beste contract, maar vanwege ♠K zit dat wellicht niet in de goede hand. Dan maar NT. Het spelen is niet zo moeilijk. Als je een beetje slim met de volgorde en de entrees omgaat heb je twaalf slagen: 3x♥, 5x♦ en 4x♣).

In de A-lijn wist slechts één paar in klein slem te komen en wel in ♣. Niemand van de Westspelers werd op de proef gesteld met een ♠-start. In de B-lijn waren er zowaar drie paren die in klein slem (♣) geraakten. Waarschijnlijk na 1♦ – 1♥ – 2♣. In de C-lijn wist geen enkel paar het slem te bereiken en ook in de D-lijn bleef iedereen in 3NT hangen

A					B					C					D				
NZ-score	Aant.	Resultaat	Door	Start	NZ-score	Aant.	Resultaat	Door	Start	NZ-score	Aant.	Resultaat	Door	Start	NZ-score	Aant.	Resultaat	Door	Start
-690	4	3SA +3	Oost	♠6	+100	1	7SA -1	West	♥10	-600	1	3SA C	West	♥9	-630	1	3SA +1	West	♥B
	4	3SA +3	West	♥B	-660	1	3SA +2	Oost	♦2	-630	1	3SA +1	Oost	♦6	-660	2	3SA +2	West	♥B
	4	3SA +3	West	♥B	-690	2	3SA +3	West	♥B	-690	3	3SA +3	West	♥B		2	3SA +2	West	♥2
	4	3SA +3	West	♥B		2	3SA +3	West	♠3		3	3SA +3	West	♥2	-690	2	3SA +3	West	♠3
-720	3	3SA +4	Oost	♠6	-720	1	3SA +4	Oost	♠6		3	3SA +3	West	♥2		2	3SA +3	Oost	♠A
	3	3SA +4	Oost	♠8	-1370	3	6♣ C	Oost	♠A		3	3SA +3	West	♠3					
	3	3SA +4	Oost	♠6		3	6♣ C	Oost	♠A	-720	1	3SA +4	West	♥2					
-1390	1	6♣ +1	West	♥B		3	6♣ C	Oost	♠A						-720	1	3SA +4	West	♠3

Wanneer je Maat direct kunt steunen, is dat meestal niet inviterend maar zwak. Dan heb je dus andere biedingen nodig om Maat aan de praat te houden. Sommigen bieden 2NT in competitie als een steunbod (4+ kaart M en forcing). Anderen gebruiken het cue-bod.

Neem spel 19:

Spel 19
Z/O/W

♠H83
♥V10876
♦A
♣V853

♠A1074
♥32
♦H82
♣A976

♠VB5
♥B95
♦VB973
♣102

♠962
♥AH4
♦10654
♣HB4

Zuid past, West trapt af met 1♣ (2+), Noord volgt 1♥, oost heeft niets te melden en nu is de beurt aan Zuid. Gebruikelijk is om een direct steunbod te reserveren voor zwakke handen (barrage, The Law). Hoe vertel je dan aan Maat dat je best een leuk handje met steun hebt ofwel hoe bied je forcing ? Hoewel 1♣ slechts een tweekaart hoeft te beloven, wordt het toch gezien als ‘echt’ en dus

is 2♣* het juiste bod. Dit is een cue-bod (in de literatuur een two-way-cue-bid) en het belooft meestal een driekaart steun en 10+ punten óf een eigen sterke hand. Dat laatste lijkt hier niet aan de orde gezien de initiële Pas. Het belooft dus wel iets, maar het vraagt ook iets: “Maat, waarop is je 1♥-volgbod gebaseerd? Heb je eventueel nog iets over? In dit spel zal Maat gewoon 2♥ bieden (“niks over”) en daar blijft het dan bij.

In dit kader is spel 4 ook nog wel interessant:

Spel 4	♠A864		
W/A	♥10863		
	♦V6		
	♣AV6		
♠-		♠VB53	
♥HVB42		♥975	
♦A754		♦B83	
♣B1052		♣987	
		♠H10972	
		♥A	
		♦H1092	
		♣H43	

West opent 1♥, Noord past, Oost past en de bal ligt nu bij Zuid. Er zijn verschillende mogelijkheden, waarvan sommige niet geschikt zijn

1] Doublet: is Take-Out vraagt aan Maat om nog eens naar zijn hand te kijken; is in het algemeen kort in de openingskleur ♥ en belooft doorgaans een 3- of een 4-kaart in ♠

2] 2♠: een specifiek bod, belooft een intermediate hand (12-16) met een zeskaart ♠

3] 1♠: belooft een 5+-kaart met 8 tot 13 punten

4] Doublet: wordt ook gedaan met een 5-kaart ♠ en te sterk voor 1♠ (wel hopen dat Maat niet past op de dubbel).

1, 2 en 4 vallen af dus het wordt 1♠. West heeft verder niets te melden en nu ligt de bal bij Noord.

Die moet zich realiseren dat Zuid nog best 13 hcp kan hebben en hij kan dus niet volstaan met 2♠ of 3♠ (2♠ is een beleefdheidsbod (Engelsen noemen dat zo mooi een ‘courtesy bid’) en 3♠ is een barragebod (een stoorbod).

Noord heeft een paar opties:

1] 2NT: “Maat, ik heb een (dubbele) ♥-stop en tegenover jouw 1♠ denk ik dat 2NT wel okay is”

2] 2♥: “Maat ik heb openingskracht en ik had een strafpas”

Beide biedingen beloven niet direct ♠-steun.

3] 4♣: “moet in de buurt zijn”. Dit is wel erg grof en het straft Maat ook als ie een keer een zwakker bodje (9 hcp) heeft.

1 en 3 vallen af, ik denk dat 2 het best in de buurt komt. 2♥ dus en daarna is het wel zaak om Maats sterkte te weten te komen vóór je de ♠ steunt. 2♥ is in elk geval forcing (-:-). Nu ligt de bal weer bij Zuid. Die weet nog niet dat er een ♠-fit is maar wel dat er genoeg punten zijn om een manche te spelen. Zuid heeft nu en driet al biedingen tot zijn beschikking:

1] 3♣: overwaarde en iets in ♣ (Maat zal eerder voor 3NT kiezen dan voor 5♣)

2] 3♦: overwaarde en iets in ♦

3] 3♥: “is 3NT een goed plan?”

Hierop zal Noord de ♠-steun laten horen; wat mij betreft middels 4♠ en daarmee is de goede ‘spot’ bereikt .